

Matematicko-fyzikálny časopis

Milan Kolibiar

Prof. Dr. Ján Jakubík členom korešpondentom Slovenskej akadémie vied

Matematicko-fyzikálny časopis, Vol. 15 (1965), No. 2, 176

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/127107>

Terms of use:

© Mathematical Institute of the Slovak Academy of Sciences, 1965

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

PROF. DR. JÁN JAKUBÍK ČLENOM KOREŠPONDENTOM SLOVENSKEJ AKADEMIE VIED

Vo voľbách nových akademikov a členov korešpondentov Slovenskej akadémie vied v decembri 1964 bol zvolený dr. Ján Jakubík, profesor Vysokkej školy technickej v Košiciach, za člena korešpondenta SAV. Touto voľbou dostalo sa vedeckej práci prof. Jakubíka zaslúženého ocenenia.

Ťažiskom vedeckej práce prof. Jakubíka je abstraktná algebra, najmä usporiadané štruktúry: usporiadané množiny a usporiadané grupy. Niekoľko jeho prác je venovaných univerzálnym algebrám a matematickej analýze. V týchto odboroch sa podarilo J. Jakubíkovi rozriešiť celý rad problémov, ktoré nastolili vynikajúci bádatelia; niektoré z nich pre svoju obťažnosť odolávali dlhší čas konečnému rozriešeniu. Tak napríklad rozriešil úplne alebo čiastočne viaceré problémy položené v známej monografii G. Birkhoffa *Lattice theory* (napr. problémy č. 8, 11, 31, 33, 67, 93, 96, 104). Okrem toho zovšeobecnil alebo zostril rad výsledkov z tejto monografie, ako aj výsledkov iných významných matematikov, ako sú napr. M. Funayama, A. G. Kuroš, L. M. Kelly, H. A. Thurston, C. Gofman, O. G. Pinski, P. Jaffard, P. Conrad, E. S. Wolk a celý rad ďalších. V mnohých prácach vychádza J. Jakubík z problematiky, položenej v prácach iných matematikov, nespokojí sa však s rozriešením položených problémov, ale riešenie mu je východiskom k ďalším výsledkom, ktoré ďaleko presahujú rámec pôvodného problému.

Z významnejších výsledkov J. Jakubíka uvedme napríklad výsledky o priamych a polopriamych rozkladoch sväzov a l -grúp a o priamych rozkladoch jednotky vo sväzoč. J. Jakubík napr. ukázal, že o rozložiteľnosti l -grupy na isté priame súčiny rozhodujú len vlastnosti usporiadania kužela kladných prvkov (a nie vlastnosti grupovej operácie). Iným takým úspechom je problematika kongruencií na sväzoč alebo iných algebraických systémoch. J. Jakubíkovi sa napr. podarilo rozriešiť významný problém, ktorý bol predtým riešený len pre veľmi špeciálne triedy sväzov: Charakterizovať sväzy, v ktorých sú každé dve kongruencie zameniteľné. Významné sú aj Jakubíkove výsledky o intervalej topológii v l -grupách.

Spomenuli sme tu len niekoľko výsledkov z bohatej publikačnej činnosti J. Jakubíka. Prof. Jakubík publikoval vyše 40 vedeckých prác v časopisoch s medzinárodnou úrovňou. Jeho práce sú citované nielen v prácach matematikov, ktorí na jeho výsledky naväzujú, ale aj v monografiách (napr. nedávno vyšla kniha L. Fuchsa o usporiadaných štruktúrach, alebo známa kniha G. Szász a o sväzoč).

Prof. J. Jakubík patrí do strednej generácie našich matematikov a jeho osobné vlastnosti a vedecká erudícia sú zárukou, že aj ďalšia jeho práca bude pre našu vedu veľkým prínosom. Jeho priatelia a celá naša matematická obec mu želajú v tejto práci mnoho úspechov.

Milan Kolibiar, Bratislava